

0722 531 385
646 518 1014

השבוע בקו
כעוסר לפני הסדר:
ניתן להאזין
שיחה מיוחדת
על עבודת התפילה כעוסר לפני המלך
מפי הגה"ח ר' נפתלי ערלאנבער
שליט"א
בשלושה 9

תהלה

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

הלימוד היומי בספרי הסידות

לשבוע הבעש"ט
ספ"ק כתר שם טוב

יום	סימן
ראשון	קנח
שני	קנט (1)
שלישי	קנט (2)
רביעי	קס
חמישי	קסא

פרשת וירא תשפ"ב / גליון קפ"א

דוח אפנו

ניסיון העקידה היה שיתבטל לגמרי להשי"ת, גם רצונותיו הרוחניים

ניסיון העקידה היה המעולה שבכל הנסיונות כמו שכתוב ב"ה 'ואלוקים ניסה את אברהם, ואחרי שעמד בנסיון זה אמר לו הקב"ה 'עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה, רואים שהוא מיוחד משאר הנסיונות. והענין הדגשני הראשון של אברהם אבינו 'לך לך מארצך, היה שיתרחק מן הארציות והרצונות הגשמיים. ולהשתמש עם רצונותיו הרוחניים, היינו עם מידת החסד והאהבה שהיתה מידתו של אברהם, ויפעל כאוות נפשו לקדש שם שמים, וכך עשה, כמו שאמר 'אהבהו על הבריות כאברהם אביך' (ספרי ואתחנן ו.ו).

וזה היה גם השכר שהבטיח לו השי"ת על כך (בראשית יב. ב) 'והיה ברכה', שתהיה לו השפעה - כמידת החסד, 'ואגדלה שמך', שיתקדש שם שמים על ידו - כרצונו הטוב ולהודיע טבעך בעולם, שטבעו להפיע כבודו שמים יפעל כראוי, 'ועשך לגוי גדול', שיזכה לבנים שפעל ידי בניו יהיה המשך קידוש שם שמים.

אמנם הנסיון האחרון - נסיון העקידה, היה יותר מכל, שיבטל את עצמו לגמרי לרצון השי"ת, לא רק רצונותיו הגשמיים אלא אף הרוחניים, שיבטל כל מציאותו ממש לרצון השי"ת.

ולכן ציווהו השי"ת קח נא את בנך את יחידך והעלהו לעולה, שהיתה שאיפתו שהוא יעמיד את כלל ישראל ויקדש שם שמים אחריו ויפרסם את אמונת ה', ועכשיו על ידי שיקריב אותו יפסיד את כל כלל ישראל והקידוש שם שמים.

ואברהם אה"ע עמד בנסיון ואכן התבטל לגמרי להשי"ת ואמר הנני, וכן אמר ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה וגו' שהשתחוואה ענינה פישוט ידים ורגלים שמוסר כל כוחותיו להשי"ת בביטול גמור ולא רק שהלך כציווי ה' אלא שמח לקיים רצון ה' בלי שום חשבונות כמו שכתוב וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו, וכדרשת חז"ל (בראשית רבה נה. ג), 'ש"אהבה מקלקלת השורה'.

ועל כך אמר לו השי"ת לאחר העקידה 'עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה' (כפ. ו.ו). שעתה נתגלה הביטול הגמור שהוא בטל להשי"ת

ומעשה אבות סימן לבנים ויש לנו הכוח של אברהם אה"ע לבטל עצמינו להשי"ת והזמן המוכשר לזה בימינו הוא בתפילת שמונה עשרה, כי 'תפילה במקום קרבן' (ברכות כו.ו), ובה אנו משתחוים ואומרים שאין לנו מצד עצמנו כלום והכל ממנו יתברך, ואף עומדים בה כפותי ידים ורגלים, ומבטאים שאין לנו מציאות עצמית ובטלים להשי"ת. ובה נזכה לגאולה פרטית וגאולה כללית כמו שאיתה במדרש שהכל בכותף השתחוואה יציאת מצרים ומתן תורה ובית המקדש וגאולה העתידה כמו שכתוב והשתחו לה' בהר הקודש בירושלים.

מקור: רעוא דרעיון תשע"ח; הדעה והדיבור שס"ב
800 גליונות ליוזמי הרבים
נרבת הרדה"ח ר' משה מרדכי לויפער שליט"א
נציג הפצת איור טאילה
לדגל הולדת בנו למזל טוב
בכותף מן הבעש"ט הק' ותלמידיו י"ע ודוח מכתב רוב נחת

דיבורי הסידות

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה גם קשה, גם חשוך? הוא לא רק חזר למצב שלפני הנסיון, אלא הוא חזר עם הארה ענקית לחיים. אם לפני הנסיון האירה בו רק ההשגה, הפעם מאירה בו גם האמונה

בעבר הלא רחוק היו לו השגות בהירות, תפילות נלהבות, והכרה ברורה כי אין עוד מלבדו. במוחו נבנו מגדלי דעת, ובלבו התפתחו מערכי יראה ואהבה. ופתאום, כל זה נעלם. הוא הרגיש כתינוק בן יומו וצעיר יותר. שום דבר לא ברור אצלו פתאום.

אם לא די בכך, פתאום כל השערים נסגרו בפניו. התפילות אטומות, הלימודים אינם נקלטים, השבתות עוברות כיום רגיל, הכל באדמה. אם רק היתה לו בהירות כדי להתמודד, כדי להשיב ליצר מנה אחת אפים, אבל עכשיו הוא תלוש לגמרי. אין לו מנין להתחזק, מאיפה לשאוב חיות.

הוא התחיל לחשוב מה קרה. אולי התגשם לאחרונה, אולי השקיע פחות בעבודה, אבל כמה שהוא ניסה לחשוב הוא לא הצליח לקלוט מה קרה. למה הכל נחשך אצלו. למה השי"ת אינו מטעים אותו אור כמו אני מבולבל, אני מאמין. ככה הסתובב במשך אותו יותר חז"ק?

הוא כבר חשב להתייאש ולהתרסק, להימסר ליצר הבינוניות ולהישאר בעומק התהום.

אבל אז הוא החליט שזה פשוט לא ייתכן. 'יהיה מה שיהיה, אני יהודי מאמין, אני יודע שאני קשור להשי"ת, ואין שום מצב שאתנתק ממנו. לא משנה לי אם אני משיג או לא, לא משנה לי ברור לי או לא אם אני מבולבל, אני מאמין'. ככה הסתובב במשך ימים ארוכים וחשוכים. היו קשיים לרוב, אבל הוא החליט למרוד בהם. 'נכון, קשה לי, מבולבל לי, חשוך לי, אבל אני מאמין'.

ופתאום, לאחר נסיון קשה וארוך, באמצע תפילה הבליח בו הברק. אור ההשגה חזר.

אור שאז, לא רק שעשעיר האור נפתחו לו שוב, אלא שהוא קלט שגם בשעת הנסיון השי"ת היה מביט ומשתוקק אליו. הוא לא רק חזר למצב שלפני הנסיון, אלא הוא חזר עם הארה ענקית לחיים: 'השי"ת צופה בי ומקושר אלי גם כשאני לא רואה אותו, גם כשחשוך לי, גם כשאני מרגיש שחלילה שכחני - וה' לא שכחני! הקשר נשאר ועולם. ואתה הוא מלך קל חי וקיים!'

אם לפני הנסיון האירה בו רק ההשגה, הפעם מאירה בו גם האמונה. אם לפני הנסיון הוא רק הכיר באור השי"ת המצומצם והמושג, הפעם הוא מכיר גם באור הבלתי מושג.

הבהירות מסתלקת

ככל הסיפור הזה, אשר מתרחש מדי יום ביומו ומדי נסיון בנסיונו, מבאר העובדות 'ישראל' בפשטותנו: 'דהנה בשעת הנסיון כשמנסה הקב"ה את האדם בדבר, מסתמא בזה הרגע כביכול מסתיר קדושתו וממעט השגת האדם אשר היה לו מקום, כי לולי האדם יהיה ברור וצילול בשעת הנסיון כמקדים לא היה הנסיון נחשב לכולם, ובוודאי לא תימה מי שיועד שעומד לפני מלך גדול ונורא ונראה שלא ימרו בו והוא רואהו. אמנם ענין הנסיון שמסתלק הבהירות האדם, והרי הוא בא ליד נסיון, וכובש יצרו באמונתו, ומתחזק לשוב לבוראו, אז הוא נקרא עומד בנסיון'. נסיון לא יכול להיות כאשר מזמינים לך קושי ופיתיון גרידא. מפני שאם משאירים לך את הבהירות ההכרה בהשי"ת, הרי אין זה נסיון. זה מובן מאליו שאם אתה מרגיש שאתה עומד לפני השי"ת תוכל לעמוד בנסיון. אדרבה, עיקר חשיבותו של הנסיון הוא האמונה גם כשהכל מבולבל ואין השגות.

האמונה כשאין בהירות - היא מטרת הנסיון. ולמה? מפני שהאמונה נמצאנו מסיקים מדברי העובדות 'ישראל' שתי נקודות סודיות בנסיונות: א. קודם כל, נסיון חיוב להיות חשוך. אין צורך להתייאש ולהתרסק מכך שאיבדנו את כל המדרגות. אדרבה, זו כל המטרה של הנסיון: שלא תהיה לנו השגה ונצטרך להתחזק באמונה, אשר האמונה מגלה את אלקותו יתברך בתחתונים. ב. לאחר העמידה בנסיון, לא רק שההשגה חוזרת, אלא שאנו עוד מקבלים השגה עמוקה יותר - השגה באמונה. היינו שאנו קולטים שגם בתוך ההסתרה נמצא השי"ת, הוא רואה ואינו נראה. אנו קולטים את אור השי"ת הבלתי מושג, וזה משהו שאנו מקבלים רק על ידי העמידה בנסיון.

חיות בתפילין לייגן (ב) איך מגדיר הרמב"ם את צורת האדם המניח תפילין? מה הענין שלא לדבר שיחת חולין עם התפילין?

משפיע: א גוטע נאכט אברהם יצחק.

אברהם יצחק: א גוט יאר. המשפיע זוכר מן הסתם שבוע העבר דיברנו על מצות התפילין שאנו זוכים לקיים בכל יום.

משפיע: בוודאי שאני זוכר. ומסתמא היה "א אנדער תפילין לייגן", הנחת תפילין באופן אחר לגמרי...

אברהם יצחק: בוודאי! גישה אחרת לגמרי. "א אנדער צוגאנג". עתה אני רואה בחוש שכאשר יודעים ומתבוננים אפילו מעט, זה כבר משנה את כל הצורה של המצוה... זה עצמו עורר בי מחדש חשק לרומם יותר את המצוה הזאת, ולהעמיק בה עוד יותר. כי בוודאי יש עוד הרבה להעמיק בזה...

משפיע: נכון. מה השאלה בכלל... הרי עדיין לא נגענו אפילו באפס קצהו...

אברהם יצחק: נו, אז איך מתחילים להכנס קצת יותר בעומק עבודת התפילין?

א שארפער רמב"ם...

משפיע: אני חושב שנפתח בדברי הרמב"ם בהלכות תפילין, ונראה איך שמציג את הצורה הראויה איך נראה יהודי עם תפילין, ועם ידיעת דברי הרמב"ם הולך תועלת לעצמם, שעכ"פ נדע מה היא הצורה האמיתית, האם נצליח גם להאחז בה קצת. שידבק בנו באפס מה נקודה השייכת לערכנו.

אברהם יצחק: הרמב"ם בהלכות תפילין מדבר על העומק של מצות תפילין? הרי זה ספר של הלכות... שם כתוב ענינים ופנימיות על מצוות תפילין?

משפיע: אדרבא, לכן בחרתי לפתוח בדבריו דווקא, כדי שתבין שאנו מדברים ממש על צורת המצוה הנדרשת על פי הלכה, ולבהין שקדושת התפילין וכוונת הלב שבה, היא חלק מהמצוה ממש, והיא הלכה למעשה. הבה אם כן נפתח בדברי פרק ד' הלכה כ"ה: "קדושת תפילין קדושת גדולה היא, שכל זמן שהתפילין בראשו של אדם ועל זרועו הוא עניו וירא שמים, ואינו מנהג לבו בדברי האמת והצדק, לפיכך צריך אדם להשתדל להיותו עליו כל היום שמצותן כך היא, אמרו עליו על רב תלמידו של רבינו הקדוש שכל ימיו לא ראוהו שהלך ארבע אמות בלא תורה או בלא ציצית או בלא תפילין".

אברהם יצחק: וואו, א שארפער רמב"ם! 'כל זמן שהתפילין בראשו וכו' הוא עניו וירא שמים! הרמב"ם מציג זאת כמציאות פשוטה. זה המציאות של התפילין שהיא עושה את האדם עניו וירא שמים בשעה שהוא הולך אתם...

משפיע: לא רק זאת, אלא שהרמב"ם עוד ממשיך ואומר שלכן צריכים להשתדל ללכת בהם כל היום, וכלשונו הטהור "לפיכך צריך אדם להשתדל להיותו עליו כל היום", דהיינו מכיון שהתפילין עושים את האדם בשעה שמניח אותם מציאות אחרת של יראת שמים וענוה ועוד, לכן בוודאי מן הראוי להיות כמה שיותר זמן עם תפילין. ומזה רואים קודם כל מה התוצאה והצורה של הנחת תפילין, פשוט מציבה את האדם המניח אותם במקום מרומם וקדוש.

אברהם יצחק: מה אכן ההסבר לזה? זה סוג של סגולה כזאת? או שיש בזה הסבר פשוט?

משפיע: לא. זה לא סגולה, זו היא צורת המצוה. דייק נא עוד פעם בדברי הרמב"ם "שמצותן כך היא", זה הוא צורת המצוה ללכת עמהם כל היום בכדי שיהיה האדם ירא שמים ועניו ומתרחק מכל מיני דברים רעים. זה אומר לנו שהאדם צריך להניח תפילין בסוג של מחשבות וסוג של גישה כזאת, שתביא אותו למצב כזה... כי הרי זה פשוט שאם האדם לא יודע בכלל מה זה תפילין, ומניח אותם בצורה של הרגל ומרצועה, בוודאי זה לא משפיע עליו כך.

אברהם יצחק: נו, אז מה למעשה צריך לעשות או לחשוב, בכדי שהתפילין יעשו על האדם את הפעולה הזאת?

שיש בהם יחודו ואחדותו

משפיע: אם נרצה להתבונן מה התפילין צריכות לפעול עלינו, נצטרך להתבונן באיזה מצב אנו נמצאים כשלעצמנו לפני הנחת התפילין, ולהתבונן מה מהות התפילין כשלעצמם, דהיינו מה הוא החפץ הזה שאנו מצווים לקשרו עלינו, ובאופן כזה כאשר ניגש להניחם בצורה כזו, בוודאי הם יפעלו עלינו את הפעולה הרצויה. ובאופן כללי היינו מגדירים בלשון הרמב"ם שיש כאן חלק של סור מרע וחלק של עשה טוב, כי הרי הוא כותב שהם מרחיקים את האדם ממחשבות רעות ושוקק ושיחה בטילה, וחלק הטוב הוא שמביא לענוה ויראת שמים, ולפנות את הלב רק לדברי אמת וצדק. ולכן הבה נתבונן איך נראה האדם כשלעצמו? מה היה אם לא היה לנו מצווה זו של תפילין?

אבל קודם כל אשאל אותך האם עד כאן מובנים הדברים?

אברהם יצחק: הדברים מובנים וברורים. אני רואה אז דו האסט גוט צונומען דעם רמב"ם...

משפיע: אם כן נתקדם הלאה. חלק השייך ליסור מרע נמשך מהמציאות שאנו בתוך גוף גשמי, שיש לו כל מיני משכיות ותשוקות להנאות שונות, וכנגד זה בא התפילין לקשור אותנו ולשעבד את הגוף שלא ירוץ אחר התאוות וההנאות שלו. וחלק ה'עשה טוב' נמשך מעצם המציאות שלנו בעולם הזה, שמציאות השם אינה גלויה לעיני בשר, ולכן נראה לנו כאלו יש לנו מציאות עצמית, וזה גורם שאין אנו רואים צורך לעסוק ולרוץ אחר התורה ולענין בה בכל רגע, וכנגד זה בא התפילין ומאיר בקרבנו להיות ענויים ויראי שמים שהוא ההרגשה שאין לנו שום מציאות עצמית, ומביאה אותנו לעסוק רק בדברי האמת והצדק שבתורה ולפנות את כל הלב אליהם.

אברהם יצחק: ברור ונפלא עד מאוד. הבנתי אם כן את דברי הרמב"ם. אבל עדיין כך נראה כמו סגולה, לא שמעתי כאן עדיין הבנה ברורה איך הדברים פועלים? הבנתי כל כך ברור את התמונה המציאותית איך אני נראה בלי תפילין, אבל לא הבנתי איך התפילין פועלות להפוך את זה? מה גורם לגוף שלי להפסיק לרדוף אחר התאוות וההנאות ומה גורם לי להרגיש שאין לי מציאות עצמית וכל מציאותי רק הדיבקות בהשם?

משפיע: השאלה שלך מבטאת שעכ"פ עד כאן הבנת היטיב, כי זה בדיק השאלה שצריכה להשאל כאן.

התשובה על זה היא, קודם כל כמו שכבר דיברנו שצריך לדעת מה כתוב בתפילין, ששם כתוב שהקב"ה יחיד ומיוחד והוציא אותנו מצרים באתו ומופתים כדי שנהיה משועבדים שלו הלילי. וזה כוונת הקב"ה כשציווה אותנו להניח תפילין, שהדברים הללו יהיו חקוקים ורשומים כנגד הלב והמוח, ויגרמו לנו שנהיה משועבדים אליו, ולא נרדוף אחר עניני הגוף.

ועפ"י חסידות מפרשים את ההלכה שהתפילין צריכים גוף נקי, היינו שהתפילין פועלים שהגוף יהיה נקי מהתאוות והשייכות שלו להבלי העולם. והשפת אמת מדויק עוד יותר שכתוב כאן שהתפילין הם אלו שצריכים את הגוף, תפילין 'צריכים' גוף נקי, דהיינו שהגוף הגשמי נהיה חלק מהתפילין, כי הוא נהיה משועבד לגמרי אל הקדושה. וכל זה על ידי ההכרה ביחוד השם ובכל מה שכתוב בפרשיות התפילין.

אברהם יצחק: כל זה הוא היסור מרע? שהתפילין פועלים ומשפיעים על גוף האדם. ועתה ברצוני לשמוע מה עם חלק ה'עשה טוב' שהוא לפנות את הלב לעסוק בדברי אמת וצדק, וענוה ויראת שמים, שנזכר ברמב"ם?

חפץ החתום למלך

משפיע: החלק הזה נובע מההתבוננות בקדושת התפילין. כי הרי התפילין הם קדושים כל כך עד שארמו בגמרא שיש בהם תפילין יותר קדושה מהציץ הנמצא על מצח הכהן הגדול, שקדושתו נמשכת מהשם הוי"ה חקוקה עליו, ואילו בתפילין יש עשרים ואחד שמות הוי"ה בתפילין של יד, ועשרים ואחד שמות הוי"ה בתפילין של ראש.

אברהם יצחק: מה זה מבטא שיש בתפילין שמות הוי"ה? מה המשמעות של זה?

משפיע: המשמעות של זה שהתפילין הם חותם המלך. וחותם פירושו שזה מעיד על בעליו. וכמו אם נתאר לעצמנו שאתה אווז חתים חותמת של מלך ונשיא של מדינה, שהוא משתמש בה להחתים את החפצים שלו, וכגון על הספרים הפרטיים שלו מתנוסס חותמו הפרטי, וזה מבטא שהחפץ הזה שייך באופן פרטי למלך, שלכן אם יביאו למכירה את החפץ הזה הוא יעלה הון תועפות, כי הרי חקוק עליו החותמת הפרטית של המלך.

אברהם יצחק: לא הבנתי כל כך, האם המושג חותמת שייך רק למלך? סתם אדם אין לו חותמת?

משפיע: לא. בוודאי כל חותמת מעידה שהחפץ הנחתם שייך לבעל החותמת. כמו שכל חתימה מעידה שהחותם מסכים על מה שנכתב בשטר. אבל החילוק הוא כמה חשובה החותמת, וכמה ערך יש לחפץ הנחתם עם החותמת. שאם מדובר על חותמת של אדם פשוט, אז החתימה לא משנה כל כך את הערך של החפץ, והיא פועלת רק שנדע של מי הוא הספר הזה, אבל כאשר חותם המלך נחתם על ספר כל שהוא, הרי שהספר הזה מקבל ערך חדש לגמרי, והוא שייך מעתה למחלקה אחרת לגמרי...

והנה אם תמשיך לדמיין את עצמך אווז חותם של מלך גדול וחשוב, ואתה מחליט לחתום את החותמת על המצח שלך... הרי זה בלתי מתקבל על הדעת, כי האם אתה חפץ השייך אליזו האם אתה חפץ של המלך? ואילו כאן לוקח הקב"ה את החותמת שלו, שהוא התפילין הנקראים חותם המלך, ומצווה עלינו לחתום אותו על המצח שלנו, זה מה שנקרא התפילין 'אות', שהם אות וסימן שאנו שייכים לו, ואנו ממש חפץ של המלך, שהמשמעות של זה היא שהקב"ה רוצה להשרות את שכיותו עלינו.

וכאשר האדם מבין זאת, הוא תופס שאין לו שום מציאות עצמית, והמציאות האמיתית של הקב"ה מאירה עליו, וגורמת שהרצון והחשק שלנו יהיו רק להדבק בו יתברך, לעסוק בתורתו האמיתית, ולעסוק ולרדוף רק אחר האמת שבבריאה שזה הקב"ה לבדו, ולכן כתוב בתורה שהתפילין מביאים שתהיה תורת ה' בפנינו, היינו שהפה שלנו פוסק תדיר רק בתורה, והלב שלנו יתעניין ויחשוך רק ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי התורה באהבה ויראה.

איך מניחים כל היום תפילין?

אברהם יצחק: אוה, עתה הבנתי ברוך השם. אבל דא עקא, שהרמב"ם מדבר שלפיכך ראוי ללכת כל היום עם תפילין, ואנו הרי לא זוכים לזה, ואיך נזכה אם כן לכל האור הנפלא הזה? **משפיע:** אנו אמנם לא הולכים כל היום עם התפילין, אבל הקדושה הזאת מלווה אותנו בכל היום, אבל בתנאי שלפחות בשעת הנחתם אנו עושים זאת כראוי, יש לה כח להאיר לכל היום. והעיקר היא בשעת מעשה ההנחה ממש, בשעת הקשירה על היד ועל הראש, כאשר היא נעשית מתוך המחשבות שהזכרנו לעיל, מתוך רצון שיאיר עלינו יחוד השם ואחדותו, ויחקק עלינו חותם המלך הקדוש, וישעבד את הלב והמוח לגמרי לתורת השם ומצוותיו, וכך גם במשך כל זמן שהתפילין עלינו משתדלים לא להסיח את הדעת מקדושת התפילין, באופן כזה יכולים לזכות שהקדושה שלהם תאיר כל היום.

אברהם יצחק: עתה אני מבין למה נחוץ כך שלא לדבר שיחת חולין עם התפילין...

משפיע: נכון מאוד. והרי כל מה שאין אנו הולכים כל היום בתפילין היא גם כן חמת ההגירות והחושש שלא להסיח את הדעת מהם, ונמצא שחליצת התפילין היא גם כן לצורך קדושת התפילין, ולכן אנו יכולים לזכות לקדושתם בכל היום, כי הרי נאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה, אבל כל זה כמובן אם אכן נוהרים הראוי בקדושתם בשעת ההנחה. **אברהם יצחק:** יישר כח גדול. אגוטע נאכט.

<p>500 גליונות לויכוי הרביים</p> <p>נדרבת הרה"ח ר' יואל ברי"ג פערל ש"יט"א</p> <p>להגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בכותב מן ובענינין חתן ותלמידיו וי"ע ירוה מסע רוב טעם</p>	<p>500 גליונות לויכוי הרביים</p> <p>נדרבת הרה"ח ר' משה ברי"ג כהנא"צ ורי"ח קאון ש"יט"א</p> <p>להגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בכותב מן ובענינין חתן ותלמידיו וי"ע ירוה מסע רוב טעם</p>	<p>נדרבת הרה"ח ר' אהרן ברי"ג פערלמאן ש"יט"א</p> <p>להגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בכותב מן ובענינין חתן ותלמידיו וי"ע ירוה מסע רוב טעם</p>	<p>נדרבת הרה"ח ר' צבי יעקב גולדמאן ש"יט"א</p> <p>להגל נישואי בנו למול טוב</p> <p>בכותב מן ובענינין חתן ותלמידיו וי"ע ירוה מסע רוב טעם</p>	<p>נדרבת הרה"ח ר' חיים טוביה פוקס ש"יט"א</p> <p>להגל נישואי בנו למול טוב</p> <p>בכותב מן ובענינין חתן ותלמידיו וי"ע ירוה מסע רוב טעם</p>	<p>ל'עילוי נשמת האשה החשובה מרת שבע רבקה ע"ה בת יחב"ה"ט"א ר' שלמה צבי ש"יט"א</p> <p>נ'לע עמרו דא סוכת השפ"ב</p>
--	--	--	---	--	---

נשמה משוחררת

מה ההסבר לכך שלפעמים אף דיבור קטן מלהיב את הנפש, ולפעמים לא עוזר כל עצות שבעולם להתלהב? מה היא עניין השירה והזמרה בשבת קודש שתפסה מקום נכבד במקהלות חסידים? ומה המעלה בניגון בלי תיבות?

ד

לא להגביל את הנשמה

ידוע בשם צדיקים לפרש ענין ה"נשמה תירה" הניתנת בשבת, ש"תירה" הוא מלשון מתיר אסורים, שבשבת זוכין להתיר את הנשמה מהכבלים המגבילים אותה ואינם נותנים לאורה להתגלות. ואמר אחד הצדיקים על עצמו שבש"ק רוצה הוא להיות במנוחה, לישב בסעודה בשלוה ובניחותא, לדבר קצת בד"ת ולשיר זמירות ולישב במנוחה. והכוונה בזה הוא שלא להצמצם ולא להגביל עצמו ע"י גבולות והגבלות, ומדברי קדשו נשמע דאף בגבולות רוחניות אין להגביל עצמו בשבת יותר מדי, (וכן משמע מפשטות השו"ע והפוסקים, דת"ח העוסק בתורה כל ימי השבוע, הרי משום עונג שבת ימנע מלימודו, ואכמ"ל) כי בבחינה מסויימת האור הגדול של הנשמה שואף וחושק לעלות יותר ויותר, ויש מצב שהנשמה סגורה ע"י הגבלות, ואין מתבטא אורה ולזה ניתן יום השבת, ליתן חופשיות לנשמה לעלות מעצמה אל תשוקתה.

חז"ל אמרו שביום השבת "יהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה", ואיתא מצדיקים שהכוונה בזה הוא אף לגבי מלאכת שמים, והביאור בזה שעל אף שמוטל על האדם לעסוק בעבודת ה' ע"י עשייה בפועל דברים הרבה לשם שמים, מצוות ומעשים טובים, תיקונים וביירוים, אמנם כל הדברים הללו הם גבולות והגבלות, שלמרות חשיבותם המרובה והן הן עיקר תפקידנו בעוה"ז, מ"מ לצד עומק המושג וקוצר המשיג הרי מגבילים הם את מעופה ותשוקתה של הנשמה, וכדי שיהיה לאדם גם לאחר ההגבלות בחינה של נשמה, שמהותה היא תשוקה ללא הגבלות, וכדי שיוכל לחיות עם הרבש"ע ושיהיה לו האפשרות להשתוקק אליו, נתן הקב"ה במתנה את יום השבת, לעזוב אז את כל החשבונות והעבודה הקשה, ולחזור אל הנשמה, אל המצב הטבעי שלה, בבחי' הוציא חמה מנרתיקה, ואז שוב יתעורר לבו בתשוקה וגעגועים אל הש"ת.

וע"י כל זה אפשר להגיע קצת להכיר ולהרגיש עומק הנשמה, יש הרבה אנשים שמעולם לא הבינו ולא הרגישו עומק הנקודה של הנשמה, מה זו נשמה? הנשמה רואה את הרבש"ע כביכול, והיא חצובה מתחת כסא הכבוד, היא חלק אלוך ממעל, והיא קשורה למעלה, ועליה נאמר "יעקב חבל נחלתו" שקשורה ומאוחדת באין סוף ב"ה. וע"כ הנשמה יכולה לעלות ולהגיע גבוה מאוד. וכאשר מתרגל האדם לחיות את נשמתו, ולשמע עומק הקול הפנימי שלה, אז הוא מגיע למדרגות גבוהות יותר. האדם יכול ללמוד ולהתפלל ולהיות מונח בדברים רוחניים ועדיין לא להיכנס אל עומק הלימוד והתפילה, כיון שמגביל את נשמתו. אבל כשיתרגל אט-אט לשמוע לפנימיות נפשו יתחיל לעלות הרבה יותר, ותפילתו ולימודו יהיה בחיבור וקשר גדול אל הקב"ה, להיות דבוק לגמרי אליו.

א

החמה ונרתיקה

כתיב "כי שמש ומגן ה' אלקים", והפירוש מבואר בספה"ק שכמו שלשמש יש מגן ולבוש המכסהו, שהוא הנרתיק המכסה על תוקף חום השמש, כמו כן "הוי"ה אלקים" - לשם הוי"ה יש ג"כ בחי' כיסוי ולבוש המכסהו, והוא סוד שם אלקים, המלביש ומכסה על שם הוי"ה. שם הוי"ה ב"ה רומז על גילוי כבוד שמו יתברך, ושם אלקים הוא סוד הצמצום והלבושין, וענין הטבע הנמשך ממנו הוא בחי' כיסוי, המכסה ומסתיר שלא יראה גילוי כבוד שמו.

ומבואר בספה"ק שזה סוד מאמר חז"ל לעתיד לבוא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה וכו' ואכמ"ל. וגם באדם עצמו שייך בחי' זו של שמש ומגן, חמה ונרתיקה, הנשמה היא בחי' חמה, והגוף הוא בחי' הנרתיק הסוגר בעדה, הנשמה של כל איש ישראל מתגעגעת מאוד אל הש"ת ורוצה תמיד להתייחד עמו, כל החיות וכל הרצון של הנשמה היא רק להיות דבוקה לגמרי אל הרבש"ע, "אותך חפצתי", איני רוצה כלום רק את הרבש"ע בעצמו, זהו החשק שיש לכל נשמה ישראלית, רק היות הנשמה מלובשת בגוף הרי היא כמו בבית האסורים, והגוף מושך אותה לרצונות צדדיים ולשאפויות ודברים חיצוניים, וע"י זה נהיה מציאות שעובר על האדם שבת ויו"ט, זמנים גבוהים, ויש לו געגועים עמוקים ופנימיים אל הבורא, ורוצה הוא להתפשט מכל ההבלים, אמנם הגוף מעכב על ידו ומקשר אותו מאוד אל גשמיות העולם. ולזה צריך האדם להוציא חמה מנרתיקה - להתיר את הנשמה ממאסר הגוף הסוגר בעדה, לעורר את הנשמה ולהחיותה.

ב

נשמה במאסר

לפעמים האדם במצב שאינו מרגיש אור נשמתו ומנסה לעורר את עצמו, מתחיל לומר "אני מאמין באמונה שלימה" וכו', מנסה לחזק עצמו, אומר תהילים ותפילות מסויימות, או מתחיל לחשוב ולהתבונן במחשבות מעוררות, יהודי אני, בנו של מלך מלכי המלכים אני, מנסה לעורר עצמו בקדושת הזמן, שבת היום לה', יו"ט היום וכד', אמנם לעתים אינו מתעורר מכל זה, ומנסה שוב ושוב ואין עולה בידו, מנסה ללמוד בספרי חסידות רעיונות פנימיים שיעוררו בו נקודת יהדותו וכו', ולפעמים גם מזה אינו מתעורר, ומרגיש בעצמו שרק אומר בפיו כל דברי ההתעוררות אבל אין הדברים נכנסים לפנימיותו.

אמנם באמת הסיבה לכל זה היא, כי כל ההתעוררויות והרגשת הרוחניות בא מתשוקת הנשמה והמייתה אל הבורא, וכאשר הנשמה קשורה ואסורה במאסר הגוף הרי הגוף משתק ומעמעם אורה, ועד שכל הרגשת הנשמה מתעלה לגמרי ואינו ניכר ולא נרגש כלום. כל הדיבורים שמנסה לחזק עצמו בהם הרי הם תיבות, האדם שומע את המילים אך אינו מתחבר אליהם, כי אם אין נשמתו פועמת בקרבו, מה יועילו כל אלו הדיבורים לבשר המת, ומצד שני כאשר הנשמה חיה ומאירה באדם, הרי מכל דיבור קטן תתעורר נפשו מאד

אל הש"ת, וימצא העומק והפנימיות והאור האלוקי המאיר בכל דבר ובכל מקום. ולזה העצה היעוצה לאדם הוא להתיר את נשמתו מחבלי גופו לעוררה ולהאירה, להוציא חמה מנרתיקה, ואז הנשמה בעצמה תלמדוה ותבינהו עדה"כ ונשמת שד"י תבינם, תגבהו ותעלהו להשתוקק תמיד אל הש"ת, להתדבק בו ית' בדביקה חשיקה וחפיצה.

ג

ענין הזמירות

והאופנים האיך לעורר את הנשמה ולהתירה ממאסרה, רבים הם ומבוארים בספה"ק, מובן שהעיקר הוא לזכך גופו ממותרות התאוה והתענוגים, ולצחצחה ע"י יגיעת העבודה בתורה ותפילה, וממילא יזדכך גופו ולא יעלים את נשמתו. אמנם בפרטיות מבואר בספה"ק עצות אחדות לזה, ומהן ליתן בזמנים ידועים פורקן לנשמתו, לשמוע המייתה ולהרגיש פנימיותה, וזהו פשטות הענין שנהגו ישראל להתוועד בזמנים ידועים, בשבתות וימים טובים ודומיהם, בשירות ותשבחות שירה וזמרה אל-ל ח', ולכאורה יש לשאול שלצורך התעוררות די בלימוד ספרי יראה ודברי התעוררות וכו', ומה הטעם מתוועדים בשירות ותשבחות, אמנם הכוונה בזה הוא כמו שנתבאר, שכדי שדברי ההתעוררות וההתבוננות בגדלות הבורא וקדושת אור אלוקותו יפעלו באדם, צריך להאיר את הנשמה ולהעירה, ודייקא ע"י השירה וזמרה ומנוחת הנפש מטרדתה תמצא הנשמה פורקן לנפשה ותצא מבית מאסרה, ושוב ירגיש האדם אור וחיות אלוקי, התעוררות והשתוקקות אל הש"ת.

(ובאמת יכול האדם לראות בנפשו שאינו צריך כלל לריבוי דיבורים והתעוררויות, ובעצם כשיסיר מעצמו את הטרדות הנפשיים המסכבים אותו ויתן חופשיות לנשמתו, הרי הנשמה בעצמה תקרבה אל הקדושה, הנשמה היא נשמת ש-ד, והיא מביאה את האדם למחוזות רחוקים, שיהי לו תשוקות חזקות ורצונות עמוקים, ואין צריך לעשות שום דבר רק להניח לנשמה להתגלות.

ובדרך אגב, יש בחינה שע"י זמר ללא תיבות אפשר להתדבק יותר מאשר ע"י זמר עם תיבות, כידוע מצדיקים, כי אז נתון חופשיות לנשמה לפרוח כאוות נפשה למעלה למעלה, משא"כ האותיות והתיבות לפעמים מגבילים את האדם להשגתו והבנתו, אבל הנשמה בעצמותה משגת בלי שיעור וגבול, וזהו ממטרות הניגון להתפשט מלבושו המגבילן לאור נשמתו. ולאחר שהנשמה מאירה וזורחת אז אפשר להלבישה באותיות ותיבות, אמנם צריך מתחילה ליתן לנשמה חופשיות לצאת מכל הגבולות והצמצומים שיש לאדם).

רשימה / כללי וחיצי קודש ממאורי החסידות

דאווענען אין לערנען איז געבינדן אינס מיטן צווייטן יעדער העלפט דעם צווייטן

רכיני הקוה"ט זיע"א

דאס חסיד'ישע לעבן

סיפורים צאלם של הכעש'ט ותלמידיו

ארוץ קודש או יהודי?

האחים הקדושים עמדו באימה ובפיק ברכיים.

אנה אבקשך

שאלות והתלבטויות בעבודת השי"ת

שבת אינדערפרי

שאלה:

התחנתי על כך שתפילה שחרית של צפרא דשבתא, די שבת דיגע שחרית, היא תפילה שונה ומרוממת מכל התפילות של כל השבוע. רביה"ז ז"ע קבע לומר להשתתף בתפילה זו בבית מדרשו, והוא אף כותב שבכל חצרות החסידים עשו עסק גדול מתפילה זו (כשכותב שלכן עיקר חיודו הוא העסק בתפילה של חול), כמו כ"ק מרן אדמ"ר שליט"א מרבה לעורר על כך בכל עת. ורציתי לדעת טעמה ומילתא, במה שונה תפילה זו מכל שאר התפילות של ימי השבוע? וכי זהו ענין טכני, שבשבת יש יותר זמן להתפלל?

תשובה:

אין זה ענין טכני כלל ח"ו, אלא מדובר בדברים מכבשונו של עולם. משום שבאמת ע"פ בקבלה, הרי תפילה זו של צפרא דשבתא, היא נקודת היעוד של כל ימי השבוע ותפילותיהם ועבודותיהם כולם, ושעת ה'שבת' דיגע שחרית היא שעה שבה שופע גילוי אלקות בעולם, וכפי שיתבאר כל זה בארוכה. אך קודם כל יודגש, שכדי לראות שתפילת שחרית של שבת שונה היא מכל התפילות אין צריך להעמיק בקבלה ובחסידות, אלא אפשר לראות זאת בעצם תקנת חז"ל בסדרי התפילה, כאשר ניתן לראות **שכל חלק בתפילה ממש - מרחיב בשחרית של שבת**: לפני 'ברוך שאמר' (עולם העשיה) - מוספים מזמורים, בפסוקי דמורה (עולם הציורה) - מוספים 'נשמתי', בברכות קריאת שמע (עולם הבריאה) - מוספים 'קל אדון' ו'לקל אשר שבת', ובשמונה עשרה (עולם האצילות) - יש מטבע ברכה מיוחד.

אך גם נבאר מהו היתרון של תפילת שחרית של שבת, יש לנו לבאר את טעם הנושג **'תפילה' - גם תפילה של חול**.

התפילה הינה **תיקון העולמות**! ובביאור: השי"ת ברא את הבריאה כשהיא חסרה מאור אלקותו יתברך, **ומי ימלא ויתקן אותה האדם בתפילה**. לכן החסרונות שבבריאתנו, נובעים מהחסרון באור אלקותו יתברך, ולכן כשהאדם בתפילתו מתייחד אור השי"ת לתוך הבריאה, מתמלאים כל החסרונות ונשפע כל טוב (ויש בזה תיקונים פרטיים ותיקון כללי. משום שכל אדם המתפלל, איפה שהוא מתפלל ועם מי שהוא מתפלל, משיך אור השי"ת ומתקן את הנבראים הפרטיים הקשורים אליו. אולם בכללות, עצם התפילה של כל המתפללים יחד בכל קצוי תבל, מתחברת יחד להמשכת אור אלקותו יתברך בבריאה בכללות, עדי תיקונה השלם בגאולתו במרה).

ישאל ושואל: כיצד התפילה ממשכה אורו יתברך למה התפילה מתקנת את כל הבריאה?

והענין הוא, שעצם המצב שבו מתייצב האדם, שהוא מרכז הנבראים, ופונה לבוראם, שהוא מקור כל הנבראים - זוהי התייצבות של כל הנבראים כדי לקבל אורו יתברך. וכמוכן שוהי מלמטה למעלה, אך בכך השי"ת מתעורר מלמעלה למטה כביכול, ומתקן את עולמו במלכות שיק, במילים עמוקות יותר: ענין ייחוד קוב"ה ושכינתיה; המתקיים בתפילה הוא, שבר ישראל המושג ב'שכינה' - אורו יתברך המצומצם בתוך הבריאה, פונה ל'קוב"ה' שהוא אור אין סוף, ואז השי"ת מגלה את אורו בתוך הבריאה.

וכל האומר מבורא בפתושת דברי חז"ל, ומובא ברש"י שלמדנו זה עתה בפרשת בארשת על הפסוק 'ואר יעלה מן הארץ', שהבריאה נבראה בצורת חסרון, וחיכתה שיבוא האדם ויתקן אותה בתפילותיו. ובאמת, זוהי מהותו של אדם, וכפי שרמזו בספר"ק שהמילויים של תיבת 'אדם' מתפילת 'מתפלל' (אלף, דלת, מ"ם).

והיינו המובא בדברי חז"ל שהתפילה היא מודברים 'העומדים ברומו של עולם', והעומק בזה שהיא מרוממת את העולם, שעל ידה נשלם העולם האור השי"ת ונתקן מחסרונו. וזהו ענין עליות עולמות אבי"ע בסדרי התפילה המובאת בספרי יקבלה (ומצינת בסדרי 'ברכה ותהלה: עי 'ברוך שאמר' - עשיה, פסוקי דמורה - יצירה, ברכות קריאת שמע - בריאה, מונה עשרה - אצילות, ולאחר מכן, 'אשרי ובא לעיני' - בריאה, שיר של יום - יצירה, אין כאלקינו - עשיה), כי באמת כן הוא הדבר, שבעת התפילה העולמות כולם מתעלים ונשמלים עד רום הדרגות, ולאחר מכן נמשך האור האלקי לכל עולם ועולם.

ובכלל העולמות הכלליים - הרי שיתר שאת גם העולמות הפרטיים כן. היינו שכל העניינים והמעשים שהאדם עושה בעולמו הקטן, הן מעשים טובים והן מעשים בעלמא, הכל מתעלים ומקבלים את אורו יתברך דווקא בעת תפילותיו. הכל הכנה אל התפילה והכל תוצאה מהתפילה.

וכל זה נעשה מעצם המצב שבו האדם מתייצב להתפלל, לומר את הדיבורים שתיקנו חז"ל לומר. מובן שכשהאדם אומר את המילים בכוונה, אזי התיקון והמשכת אורו יתברך הרבה יותר פנימי, אבל האמת היא שעצם פועל ענין התיקון נפעל גם בעצם ההתייצבות של הברא ופנייתו אל הבורא. באמירתו את הדיבורים שנתקנו ברוח הקודש.

ובכאן דא צריך לדעת, שעיקר התפילה הוא דווקא בתפילת שחרית,

עיניו הקדושות של המגיד הביטו עליהם במבט חודר ובוהן כליות. "לכו שלשום בניי" דובר המגיד לפתע. "הייתי ממליץ לכם רק זאת" המשיך המגיד בקול מתון.

"גשו נא ליהודי היושב כאן בביהמ"ד על יד התנור, בטרם תלכו מכאן" ניסו לדבר עמו בלימוד. "עד כאן אמר המגיד ולא יסף. האחים הקדושים נענעו בראשיהם בהכנעה ויצאו את פני הקודש.

כאשר אותו זוג קדושים ר' פינחס ור' שמעלקא, שלימים נודעו בישראל כמאורי החסידות הגה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע ובעל ההפלאה זי"ע הגיעו בפעם הראשונה אל רבם המגיד הקדוש המעריש זי"ע כבר העניקו כמה בקומתם בתורה ששגבה מי השגות אנושיות, כל רז לא היה אינס להם בנגלה ובנסתר, כפשוטו ממש.

הפצה נפשם הטוהרה רק להתחקות על הדרך החדשה שהחלה להתפשט, ולכבוש לבבות מבקשי ה' ולנסות להבנות גם מהם ממנה. שבועיים של שהייה בצל קדשו של המגיד הק' ממעריש זי"ע הספיקו לנשמות הגבוהות האלו לקלוט את קווי הדרך הזו ודמותה פחות או יותר.

אלא שעתה עם כניסתם לברכת פרידה מהמגיד הק', שלח אותם אל הרבי ר' זושא זי"ע שהסתופף במערב בית מדרשו של רבו הקדוש, ועוסק בהצנע לכת בעבודותיו הנשגבות.

הם הבחינו בו מיד עם כניסתם לביהמ"ד, היהודי הלבוש כקצבן הרוכן וגמרתו בירכתו ביהמ"ד. מה לנו וליהודי הזה? תהו השנים בלבם. הם המשיכו להתקרב אליו בפסיעות מהסוות.

הגמרא הפתוחה מולו היתה גמרא 'ברכות', והברנן שבו יב היהודי מול הגמרא היה של בחור בגיל בר מצווה, רק שאר הפרטים במראהו החיצוני לא התאימו.

"אהו" קידם אותם הרבי ר' זושא, טרם הספיק אחד מהשניים לפצות פה.

"אולי אתם תעזרו לי... זושא הוא עם הארץ גדול ואינו מבין את דברי הגמרא, אתם נראים כתלמידי חכמים חשובים אולי תואילו ללמד לזושא קטע גמרא?"

השניים נענעו בראשם בבלבול.

הגמרא היתה פתוחה בדף מ"ז עמוד ב'.

ר' זושא מנקה להם באצבעו על סוף העמוד. ומקריא להם בקול. **אמר רב הונא תשעה וארון מצטרפין** (כשיש תשעה אנשים בביהמ"ד יכולין לצרף עמהם את ארון הקודש שיהיה במקום העשירי למנין).

אמר ליה רב נחמן, וארון גברא הוא? (האם הארון הוא אדם שיהיה שייך לצרפו?)

הגמרא מסיקה מיד שלא זו היתה כוונת רב הונא, ולא היה כלל הוה אמינא כזו. אך הרבי ר' זושא נעצר כאן ופונה אל האחים הקדושים. "זושא הוא עם הארץ, הוא אינו מבין את ההייליגע גמרא."

"איך יש להייליגע גמרא הוה אמינא כזו שזו היתה כוונת רב הונא שיהא שייך לצרף ארון וזומם לעשירי למנין? הרי זה דבר שכלל אינו עולה על הדעת!"

הצדיקים התחילו לפלפל ביניהם.

אך ר' זושא תיכף פנה אליהם שוב.

"זושא חושב שכך הוא הפשט האמיתי"

"פשוט שהגמרא אל חשבה שרב הונא דיבר על ארון קודש דומם, פשוט שהגמרא דיברה על אדם, אלא האדם הוא בבחינת ארון".

הגבות הורמו קימעה בתמהון. ור' זושא המשיך.

"מה הכוונה אדם בבחינת ארון? זה אדם האוגר בתוכו את כל התורה כולה וכולה סודרה בו מא' עד ת' בנגלה ובנסתר. הוא ארון קודש חי, התורה מונחת בתוכו, אך ריבוי התורה שבו הצליחה להכניס חי, ושהתורה כבך את מציאות היהודי שבו שהוא עצמו אות המהות ולא רק און להשי"ת."

"ועל כך הקשתה הגמרא: וארון גברא הוא? איך אפשר לומר שיהודי כזה אפשר לצרפו למנין, להביא השראת השכינה השורה בתוך עשרה מישראל? והרי היהודי שבו נסתר לגמרי!"

"ואכן הגמרא מסיקה כי רב הונא בוודאי התכוין לדבר אחר. אין כלל סברא שיהודי כזה יביא את השראת השכינה."

כדרכם של צדיקים אוהבי תוכחה, הבינו האחים הקדושים מיד למה שלחם המגיד אל היהודי הזה ונשאר לו תקופה נוספת בצל המגיד הקדוש לנכש פירוים נוספים של ישות - שאין לנו כלל השגה באותה ישות קדושה זו - מנפשם.

1000 גליונות לזיכוי הרבים

נדרבת הכה"ח **יצחק פוקס שליט"א** לדגל נישואיו למזל טוב

בכותב מן הביש"ט הק' ה'תשס"ו ז"ע ייחוד ממנו רוב נח

החתונה יתקיים ביום שלישי באלום "סוכת דוד" ירושלים

בהצלחה ובטיעתא דשמאי: